

Refocus on Samjhota Express Incident

Mr Ravi

On the midnight of 18-19 February 2007, India-Pakistan Samjhota Express train was bombed in which 68 Pakistani nationals were killed. A Hindu extremist Swami Aseemanand, a leader of Rashtriya Swayamsevak Sangh (RSS) has confessed that he was involved in several bombings incidents. He also claimed to have been a part of the incident.

In fact, the ideology of Hindutva (Hindu nationalism) prevails in every field at the cost of other minority groups. It is even supported by Indian defense forces secretly. This could be judged from the incident, when on April 6, 2008 in the house of Bajrang Dal fundamentalists in Nanded, a bomb went off. The investigation proved that these militants were found in the bomb-making and attack on a mosque in Parbhani in 2003. Anti-Terrorism Squad (ATS) of Maharashtra arrested a serving Lt. Col. Srikant Purohit along with other army officials, indicating that they were helping in training the Hindu terrorists, providing them with the military-grade explosive RDX, used in the Malegaon bombings and terrorist attacks in other Indian cities. ATS further disclosed that Lt. Col. Purohit confessed that in 2007, he was involved in the bombing of Samjhota express, which burnt alive 68 Pakistanis.

India's National Investigation Agency (NIA) was convinced that Sadhu Swami Aseemanand, a Hindu right-wing leader was directly involved in the Samjhota Express blast. Sources in NIA further pointed out that besides Lt. Col. Purohit, other Indian army officials were also behind that train-bombing. In this regard, a court in Panchkula, Haryana has recorded Aseemanand's statement which confirmed the NIA inquiry.

Aseemanand's statement in the Samjhota Express blast case was recorded under Section 164 of the Criminal Procedure Code before a magistrate. His earlier admission was recorded in the Mecca Masjid case, which was being probed by the Central Bureau of Investigation (CBI). Sadhu Aseemanand stuck to his confession that Hindutva radicals were behind the bomb attack on the Samjhota Express. Aseemanand, Aka Naba and Kumar Sarkar named absconding Hindutva militants—Ramji Kaisangra and Sandeep Dange as the key plotters in that terror attack.

Sources of the NIA also disclosed that the confession in connection with the Samjhota Express blast practically rules out the involvement of other groups.

In the Samjhota Express case, the probe team has found that the bomb used in the train was kept in a suitcase that was bought from a shop of Indore's

Kothari Market. The suitcase had cloth covers stitched by an Indian local tailor. Afterward, the NIA was trying to get details of those who bought the suitcase and covers.

It is notable that Dr. J C Batra, who is a senior advocate at the Supreme Court of India, was asked to give an opinion on Aseemanand's confession. He appeared very defensive and as usual started accusing Pakistan's primary intelligence agency ISI—its so-called history for such activities, alleging that even this could be an ISI plot. He further said that Swami's statement does not have much legal value as circumstantial evidence is also needed while adding that RSS is being wrongly implicated and there could be others involved who are not being exposed. In this respect, a Pakistani parliamentarian, Mr. Mian Abdul Sattar, parliamentary secretary for planning and development, who was accompanying him, later stated that he was told by Mr. JC Batra that the Indian Army was involved in this case and there "are efforts to shield it from getting exposed".

Swami Aseemanand also confessed in the court that several RSS preachers and Sang activists were directly involved in planning, financing and executing Malegaon, Samjhauta Express, Ajmer and Mecca Masjid blasts. He stated that various leaders of

Hindu communal organizations including Bajrang Dal, Vishwa Hindu Parishad, Abhinav Bharat, Jai Vande Matram and Vanvasi Kalyan Ashram were also behind these blasts.

It is mentionable that in various tapes, LT. Col Purohit said, "We are all on the same plane, Hindu Rashtra (Nation)". He even claimed that Gen. J J Singh is "with us". (Former Singh was Army Chief till Sept. 2007). Significantly, Purohit mentioned that "one of our own captain had visited Israel", and demanded a "continuous supply of arms, training, an office with a saffron flag in Tel Aviv, political asylum and support for our cause of a Hindu Nation in the UN." The Israelis, he added, gave "a very positive response."

In this connection, exposing the nexus between Bhartia Janta Party (BJP) and the Rashtriya Swayamsevak Sangh (RSS), the then Indian Home Minister Sushil Kumar Shinde disclosed on January 20, 2013 that organized training camps run by the fundamentalist parties, RSS and BJP were promoting Hindu Terrorism. He also explained that these extremist parties were behind the Samjhauta Express, Mecca Masjid and Malegaon blasts. He added, "We will have to think about it (Saffron terrorism) seriously...Hindu extremist parties BJP and RSS were involved many times in Hindu Muslim violence in India, especially Gujarat and Babri

masjid incident."

Then India's External Affairs Minister Salman Khurshid endorsed Shinde's statement, saying that it was based on facts. Meanwhile, Indian Home Secretary R K Singh revealed that during the investigation the government had found ten names of the Hindu extremists, associated with RSS, who were involved in these terror attacks including Ajmer Sharif.

Similarly, on July 19, 2013, the Indian ex-investigating officer Satish Verma disclosed that terror attacks in Mumbai in November 26, 2008 and assault on Indian Parliament on January 12, 2001 were carried out by the Indian government to strengthen anti-terrorism laws.

While, India has always accused Pakistan's ISI of these acts of terrorism, but it is quite silent over Hindutva-terror which has obtained a new face, under the fundamentalist Indian Prime Minister Narendra Modi, as Indian RAW, country's high officials and fundamentalist parties have co-relationship.

Nevertheless, despite the confessions of Swami Aseemanand, instead of taking action against the culprits of the Samjhota Express explosion, the Supreme Court of India accepted the bail of Swami Aseemanand after the covert interference of the Modi-led authorities who changed the investigations in this respect in order to weaken the case.

Mediatory initiative in Kashmir by the United Nations is indubitable

Dr. Nabi

The people of Jammu & Kashmir are grateful to Mr. Antonio Guterres, the Secretary-General of the United Nations for having spared time in Islamabad, in the midst of myriad pressures, to discuss the very grave situation in Kashmir – a situation of a threat to the peace and stability of the South Asian Subcontinent and also of continuous and massive violations of human rights. Although, the people of Kashmir are dismayed that the world powers have failed to address this situation.

As has been mentioned earlier that Secretary-General has clarified his position on August 8, 2019, that "The position of the United Nations on this region (Kashmir) is governed by the Charter of the United Nations and applicable Security Council resolutions. The Secretary-General is also concerned over reports of restrictions on the Indian-side of Kashmir, which could exacerbate the human rights situation in the region."

The Secretary-General has repeated his official position once again in Islamabad on February 16, 2020 "We have taken a position that UN resolutions (on Kashmir) should be implemented, there should be a ceasefire (on LoC) and human rights should be respected." Here the Secretary-

General went one step further when he suggested, "UNMOGIG (UN Military Observers Group in India and Pakistan) should be given free access. It is already there on the Pakistan side, and it should also be given on the other side." The people of Kashmir were heartened when the Secretary-General once again boldly declared on at the United Nations headquarters in New York, Feb 21, 2020, that "United Nations' support for the right to self-determination — while slower than it was at its historic peak in the 20th century — remains both a source of pride for the world body and a crucial pillar

of its work going forward."

The Secretary-General has been consistent in urging both India and Pakistan to initiate a process leading to a resolution of Kashmir problem and to avail of his assistance towards that end. Until now, India has made no constructive response to this offer, instead, India has cautioned the Secretary-General not to interfere in her 'international matters.'

We consider it extremely unlikely that entirely on their own, India and Pakistan will embark upon a meaningful peace process. Even if they did, there would be a risk of the rights and interests of the people of Kashmir itself being

bypassed. The case for an earnest mediatory initiative by the United Nations is thus indubitable.

The Secretary-General is empowered by the Charter of the United Nations to bring a matter of this nature to the attention of the Security Council. We fully realize, however, that, in the present circumstances and, given the policies and attitudes of the permanent members, this right and power of the Secretary-General might advisably be held in reserve. Short of invoking Article 99, the Secretary-General could help turn the situation towards a cessation of human rights violations and beginning of a dialogue among the three parties – the people of Jammu & Kashmir, India and Pakistan – by sending a 'Special Representative' to the Subcontinent with the mandate of:

a). Bringing about an immediate moratorium on human rights violations in Indian Occupied Kashmir;

b). Urging the withdrawal of Indian paramilitary forces from Kashmir (pending progress towards a settlement, the Indian army would remain in Kashmir but be confined to barracks; the local police would be responsible for internal security);

c). Securing the release of all political prisoners and detainees;

d). Lifting the ban of all

Internet and social media;

e). Urgently repealing all draconian laws, including the Armed Forces (Jammu and Kashmir) Special Powers Act, 1990; and Public Safety Act (PSA);

f). Allowing people to have freedom of speech and assembly;

g). Recognizing the freedom of religion of all sections of the Kashmiri society;

h). Arranging an intra-Kashmir dialogue to enable the formulation of the Kashmiri standpoint without which negotiations between India and Pakistan would lack the necessary focus. Intra-Kashmir dialogue should include all the five regions {Valley, Jammu, Ladakh, Azad Kashmir, Gilgit Baltistan} and all religions of Kashmir {Muslims, Sikhs, Buddhists, Hindus (including Pandits)}; and

i). Recommending, after consultations with the two governments of India and Pakistan, a plan for mutual balanced force reduction in Kashmir itself and on their frontier outside the State in order to establish an environment conducive to a peace process.

j). Urging both India and Pakistan to respect the right of self-determination of the people of Jammu & Kashmir as guaranteed under the UN Security Council resolutions.

संसदमा सम्पति छानविनको माग उठ्दा सबै मौन

• राजन कार्की

rajan2012karki@yahoo.com

फागुन १४ गतेको संसद बैठकमा विशेष समय विशेष रह्यो । पूर्व प्रधानमन्त्री डा.बाबुराम भट्टराईले रोष्टमबाटै माँग गरे- म लगायत सबै नेताको सम्पति छानविन गर्यो । जडौरी माँगेर लगाउनेको राजधानीमा महल कसरी बन्यो ?

पूर्वप्रधानमन्त्री स्तरको व्यक्तिले यसरी माँग गर्नु आफैमा आश्चर्य हो । त्यसमाचि उनले यति सत्य बोले कि जनताको आवाज नै यही हो । जनताले खोजेको नै नेताहस्को सम्पत्तिको छानविन हो ।

डा.बाबुराम भट्टराईले कड्डिकै भनेका छन्- यो सरकारको दुईवर्षी कार्यकाल कागालाई बेल पाक्यो हर्ष न विस्मात भयो । यस्तो प्रतिक्रिया भुइँ तहका जनताबाट मैले सुनिरहेको छु । कतिपय मानिसहरूले यो दुई वर्ष खेर गएका वर्ष भनेर भनेका छन्, यस विषयमा छुडै छलफल होस् ।

प्रधानमन्त्रीज्यूको तेहथुमको बुकुरो घरबाट काठमाडौंमा महल कसरी भयो ? छानविन गर्यो । अर्काले दिएको चप्पल लगाउने हामी नेताहस्को चिल्लो कारामा हिँडेका छौ ? हामी सबैको सम्पति छानविन दुनैपर्छ । जनलोकपाल बनाउँ, भ्रष्टाचारविरुद्ध कडा निर्णय गर्यो ।

यसरी संसदमा पूर्वप्रधानमन्त्रीले माँग गर्दा संसदमा उपरिथत कुनै पनि सदस्यले देखुल ठोकेर समर्थन जनाएनन्, संसदबाहिर रहेका सांसद अथवा नागरिक

समाजले समेत स्वागत र समर्थनको हुरी चलाएनन् ।

प्रधानमन्त्री भइसकेको स्तरको व्यक्तिले यस प्रकारले संसदमा बोलुपर्ने स्थिति भनेको नेपाल असफल राष्ट्र भइसक्यो, नेपाल भ्रष्टाचारी मुलुक बनिसक्यो । संविधानले काम गर्न सकेन, सरकार भन्ने संस्था नाममात्रमा सिमित हुनुपर्गेको छ भन्ने नै हो । यसको अर्थ नेपाल राजनीतिक दुर्घटनामा परिसक्यो ।

इतिहासमा मगध भन्ने राष्ट्र थियो । मगध भ्रष्टाचार र शोषणको पर्याय थियो । मगध सप्तांश धनानन्दसँग राज्य थियो, धन थियो । सुनैसुनमा राज गरेका थिए । लोभी र निरंकूश भएकाले मासिस्ए । सताले मान्छेलाई मूर्ख बनाउने रहेछ । धृतराष्ट्रको कुरा गर्ने कि नेपाली नेताहस्को । यिनलाई सन्तोष नहुने रहेछ । महाभारत काल अथवा २३ सय वर्ष पुरानो इतिहास, वर्तमान नेपालमा दोहोरिएको छ । नेपाल मगध र धनानन्दको आधुनिक स्वरूपमा पो देखियो ।

नेपाली नेताहस्को चप्पलबाट, भुइँबाट सिंहदरवार र महलमा पुगिसके । यिनलाई लोभ जारी छ, केही गर्ने र अमर हुने इच्छाशक्ति नै छैन । ३ करठा जग्गा र ३ तोला सुन भएका अर्पणति शासनमा छन् । अकूल सम्पति भएर पनि श्रीमतीको दाइजो भनेर ढाँड्ने व्यक्तिहस्त मन्त्री छन् । अब त मन्त्रीको सम्पति सार्वजनिक नगर्न नीति त्याएर आफूलाई चोखो देखाउने प्रपञ्च पनि मिलाइसके । अपराध गर्ने र अपराधका मतियारबाट शासित नागरिक विधि विधि भनेर जति कराए पनि त्यो आवाज सर्वोच्च अदालतको गारेमा ठोकिकएर प्रतिध्वनित भइरहेको छ । नेपाल भ्रष्टाचारको दलदल बनिरहेको छ । जनताको रगत पिउने, जनतालाई लिने र कर्तव्यपरायण भनेको कुनै नेता, सरकार नै कुनै दलमा छन् ? छन् भने उनीहस्त किन बोल्दैनन् ?

जनयुद्ध गर्ने र जनआन्दोलन गर्ने अतिवादी र प्रजातान्त्रिक कम्युनिष्ट

मिलेर नेकपा बनाएका छन् । त्यसपछि इतिहासमा पहिलोपल्ट कम्युनिष्टले चुनाव जिते । चुनाव यसरी जिते कि प्रजातन्त्रवादी तीन छक्क परे, विश्वलाई चकित पारेर कम्युनिष्टले चुनाव जिते । नेपालमा कम्युनिष्टको ७ सय ६१ सरकारमै एकछत्र राज्य छ । दुई तिहाइको यो महाशक्तिले पनि कम्युनिष्टको चित्र बुझेको छैन । कम्युनिष्ट शासन एकातिर सेटिङ शोषण, अर्कोतिर पाइला पाइलामा अनैतिक काम आफै गरिरहेका छन् । जनताले श्वास बिताएका केपी ओली, जो जीवनको

तोकादेश चाहिन्छ कि कम्युनिष्ट पार्टीको चिट बोकेर जानुपर्छ । जनता सामान्य सुविधा नपाएर छठपटिन बाध्य छन्, मरिरहेका छन्, राष्ट्रको दुकुटी प्रभावशाली व्यक्तिहरूले खाइरहेका छन्, चपाइरहेका छन् । लोकतन्त्रलाई बोकाको टाउको देखाएर बाखीको मासु बेच्ने पसल भन्नेहरू त्यही पसलको साहुजी बनेका छन् र त्यो अनैतिक काम आफै गरिरहेका छन् ।

ज्यानमारेर १४ वर्ष कठोर जेल जीवन

नेपाली नेताहस्को चप्पलबाट, भुइँबाट सिंहदरवार र महलमा पुगिसके । मन्त्रीको सम्पति सार्वजनिक नगर्न नीति त्याएर आफूलाई चोखो देखाउने प्रपञ्च पनि मिलाइसके । अपराध गर्ने र अपराधका मतियारबाट शासित नागरिक विधि विधि भनेर जति कराए पनि त्यो आवाज सर्वोच्च अदालतको गारोमा ठोकिकएर प्रतिध्वनित भइरहेको छ ।

फेर्न पनि कर तिरुपर्ने अवस्था सिर्जना गरिएको छ । जनताले पाउनैपर्ने स्वास्थ्य, शिक्षा, पानी, बिजुली, सुशासन केही पनि पाएका छैनन् । जति कर असुलिन्छ, ३ करोडको बसोबास भएको मुलुकमा ७ सय ६१ सरकार बनाएर जनतालाई कागती निचोरेजसरी निचोरेने काम भएको छ । ३ करोडको देशमा नैतो नेता, सरकार नै सरकार । शोषण नै शोषण । योभन्तु र मगधका धनानन्द भन्तुमा के फरक भयो र ?

शासन कम्युनिष्टको छ, लोकतन्त्र मान्छु भन्नन्, सर्वहाराको भाषण ठोक्छन्, तर शासन व्यवस्थामा, कानुनव्यवस्थामा, संविधानको पालना र देश तथा जनताप्रतिको कर्तव्य पालनामा लोककल्पाकारी राज्यको ल पनि देखिन करै ।

जारजकोट, डोल्पातिर ५० पैसाको सिटामोल नपाएर मरिरहेका छन् । अछामतिर चामल किन्न सिडियोको

उत्तारार्द्धको यात्रामा छन् र राज्यको दुकुटीबाट १८ करोड खर्चले बाँचिरहेका छन् र अर्को मिर्गोला फेरेर शासन गर्ने सपना साकार पार्ने पनि राज्यको दुकुटी, सत्ताको प्रभावको सुविधा लिईरहेका छन् । यिनले नेपालको नक्साको केक बनाएर काटेर खाए । देशको मुदु कलेजोमा छुरा चलाउने प्रधानमन्त्री छन् ।

लिम्पियाधुरा, लिपुलेक कालापानीलाई भारतले खायो । बाँकी रहेको नेपालमा केपी ओलीले छुराले दुक्रा दुक्रा पारे । यो कस्तो मनिश्वित हो ? कम्युनिष्ट लोकतन्त्रमा देश केक बन्यो, नागरिक लिरा कमिल भए । नेपालको पतिले ताली बजाए र खाए । योभन्दा अतिवाद के हुन्छ ? नेपालको सांस्कृतिक पहिचान, नेपालको ऐतिहासिक पहिचान, नेपालको मुल्य र मान्यतायुक्त संस्कार कता हरायो ?

जनमतबाट बनेको सरकार प्रमुखमा अहंकार आउनु भनेको अधिनायक सोच

हो । हिटलरको नियति पनि यही थियो । तर ओली हिटलर बन्नका लागि उनको स्वास्थ्यका कारण सम्भव देखिदैन । यिनको सपना सपना नै हुनेछ । किनकि जनताले बुक्सिके, अब यसरी चढैदैन । जनतामा बेस्सरी असन्तोष र आक्रोश बढेर गएको छ । शासन व्यवस्था यसरी धोत्रो पसिसकेको छ कि कुनै पनि बेला नेपालको राजनीतिक व्यवस्थामा कुनै पनि खालको परिवर्तन आउन सम्भ । नेपालमा राजनीतिक भूकम्प जानसक्छ ।

नेपालमा राजनेता नै जन्मेनन् । सबै त व्यवसायी बनेका छन् । सबै शासन, सत्ता, सम्पत्तिका लागि दौडिरहेका छन् । राजनेता बन्न, देश विकास गर्न राजनीति सबै कुरा होइन । इच्छाशक्ति र इमान हुनैपर्छ । यी दुबै कुरा हाम्रो राजनीति, हाम्रो पद्धति र हाम्रा नेताहस्मा छैन । अष्टावक्र कुरुप थिए तर उनीभित्र इच्छाशक्ति र इमान थियो, त्यसैले उनी हरेक कालखण्डमा पुजित छन् । हाम्रा नेताहस्को शासन र सत्तामा छन्, दयाका पारजस्ता देखिन्छन् । राजा फालेको हामीले भनेर आफूलाई क्रान्तिकारी देखाएर नाक फुलाउनेहरूले १४ वर्षमा के काम गरे, गर्व गर्न सकिने ? जनमत अस्वीकार गरेर राष्ट्र र जनविरोधी काममात्र गर्न संविधान मिन्ने सरकार । मान्छे मारेर बादशाह बन्न सजिलो छ, मान्छे बचाएर इज्जत आर्जन गर्न धेरै गाहो । कम्युनिष्टतन्त्र महानगरको फोहरको कन्टेनर नै भइसक्यो । लोकतन्त्रिक गणतन्त्रमा न लोक छ, न गण देखिन्छ । जे देखिन्छ, अनियमितता र भ्रष्टाचारमात्र देखिन्छ । जे भेटिन्छ, नैतिकहीनता मात्र भेटिन्छ ।

देश बालेर आगो ताप्नेहरूसँग जनता आहिले सचेत नभए, सचेत हुने समय रहेनेहेन ।

साल्ट ट्रेडिङ फिरेशन लिमिटेड द्वारा प्रवर्द्धित डीट ग्राह्यांस तौल पूर्ण, सुरक्षा सम्पूर्ण

- ISI स्टाइर्डरको भित्र बाहिर रखर कोट भै बीचमा रिस्टलको जाली भएको ३ तहको होजपाइप
- उच्च गुणस्तरको रेगुलेटर
- पुन: प्रयोग गर्न न सकिने प्लाष्टिक सिल भएको सिलिण्डर
- कम्प्यूटर प्राविधिबाट चल्ने प्लान्ट, तौलमा सोहै आना दुखक हनुहोस

साल्ट ट्रेडिङ समूहका उत्कृष्ट खाद्य बस्तुहरू

पद्धत्यौ हामी बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहरु ध्वस्त पारे समाज ।

मन्यो ज्यादै त्यो जस्ले बिर्सियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो मर्रे पनि जस्ले सरिक्यो देशको माटो ।

कायर भरर पटक पटक मर्नुभन्दा
बहादर भरर एकै पटक मर्न सकौ।

- अमियानवाणी

अभियान

सम्पादकीय

एमसिसीआ राष्ट्रद्यात नहोस् खबरदार

तिकै लामो समयदेखि अमेरिकाले सञ्चालनमा ल्याएको मिलेतियम च्यालेन्ज कर्पोरेशन (एमसीसी) सम्भोतलाई तत्काल प्रतिनिधिसभाको बैठकबाट पारित गराउनुपर्ने अभिव्यक्ति दिई आएका प्रधानमन्त्री केपी ओली एमसीसीलाई परिमार्जन गर्न कसरी सहमत भए भने विषयमा अड्कलबाजीहरू समेत भएका छन् । ओली सरकारको पालामा अनेक प्रकारका काण्डहरू बाहिर आएक छन् । ललितानिवास जग्गा काण्ड, एनसेल काण्ड, वाइडवडी जहाज खरिद काण्ड, यति गुपलाई लिजमा सरकारी जग्गा दिँदाको काण्ड हुँदै पछिल्लो समयमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधि मन्त्री गोकुल वास्कोटाले सेक्युरिटी प्रेस खरिद काण्डमा कमिसन मागेको अडियो सार्वजनिक भएपछि त्यसको चौतर्फी व्यापक विरोध भएको छ । एमसीसीको पक्षमा रहेका तत्कालिन मन्त्री बास्कोटाले राजिनामा दिएपछि उनलाई कातुनी कारबाही गर्नुपर्ने आवाज पार्टीभित्रै उठेपनि प्रधानमन्त्री ओलीले भने राज्य संयन्त्रबाटै अनुसन्धान सुरु भइसकेकोले पार्टीले छानविन गर्नु नपर्न अभिव्यक्ति दिएपछि त्यसको पार्टीभित्रै व्यापक आलोचना भएको छ ।

निकै लामो समयदेखि विवादको धेरामा रहेको एमसीसीका बारेमा समेत नेपाली जनमत एक हुन सकिरहेको छैन । अमेरिकाले दिने भनेको करिब ५५ अर्ब अनुदान सहयोग स्वीकार गर्ने नहुने भन्ने होइन । त्यो अनुदान सहयोगले नेपालको विकास निर्माणमा ढुलो सहयोग पुग्न सक्छ तर विकास निर्माणमा सहयोग पुग्दछ भन्नैमा हाम्रो संविधान ऐन, कानून भन्दा माथि भएर त्यस्तो सहयोग लिनु राष्ट्रघात हुन सक्छ । राष्ट्रिय स्वाधिनता र राष्ट्रियतालाई अनुदान सहयोगमा साटन सकिँदैन भन्ने हेक्का सत्ताधारी दल र सरकारलाई हुनुपर्दछ । उत्त सम्झौतामा उल्लेख गरिएका कतिपय शर्तहरू नेपालको हित विपरित रहेका हुनाले त्यस्ता सर्तहरू परिवर्तन गरी नेपाल र नेपाली जनताको हितमा पारिनुपर्दछ । अमेरिकाले दिने अनुदान सहयोगमा नेपालले समेत भण्डै १४ अर्ब रुपैया लगानी गर्नुपर्ने भएकाले त्यो रकम कहाँ कसरी खर्च हुन्ने भन्ने चाहना राख्नु नेपाली जनताको मौलिक अधिकारको कुरा हो । सम्पूर्ण रकमको हर हिसाब हाम्रो महालेखा परिक्षकको कार्यालयले गर्न पाउनुपर्दछ । एमसीसीमा कर्मचारी खटाउन उसको स्वीकृति लिनुपर्ने बाध्यकारी व्यवस्थालाई स्वीकार गर्न सकिने अवस्था रहैन । नेपालले एमसीसी अन्तर्गतका परियोजना छान्दा भारतको स्वीकृति लिनुपर्ने व्यवस्थाले गर्दा हाम्रो सार्वभौमसत्ता र स्वाधिनतामाथि प्रहार हुने भएकाले त्यस्ता राष्ट्रघात बुँदाहरू हटाएर मात्र एमसीसीलाई संसदबाट पारित गरिनुपर्ने आवश्यकता छ । विदेशी दातृ राष्ट्र र निकायहरूबाट नेपाललाई आउने सहयोग अनुदान र ऋण लिने नलिने अधिकार मन्त्रिपरिषदलाई भएकाले एमसीसीमार्फत आउने अनुदान सहयोगलाई संसदबाटै अनुमोदन गराउनुपर्ने अमेरिकी सतमा केही रहस्य लुकेको हुन सक्छ । एमसीसी इन्डोप्रायसिक अन्तर्गत होइन भन्ने पक्का प्रमाण हेरिन आवश्यक छ ।

पछिल्लो सममया सत्ताधारी दल र सरकार भन्दा २ कदम अधि बढेर प्रमुख प्रतिपक्षी दल नेपाली कांग्रेसले एमसीसी तत्काल संसदबाट पारित गरिनु पर्दछ भनिरहेको छ किन ? सरकार र सत्ताधारी दललाई भन्दा प्रमुख प्रतिपक्षी दललाई एमसीसीको चिन्ता बढी किन ? सत्ताधारी दलभित्रै त्यस विषयमा एक हुन नसकेको र उसको केन्द्रीय समितिको बैठकले तै समेत अध्ययन समिति गठन गरी सकेको अवस्थामा प्रमुख प्रतिपक्षी दलले त्यस विषयमा हतारो गर्नुको उद्देश्य के ? सत्ताधारी दलले नेकपाको सचिवालय ससद एवं पार्टीको मर्यादाक्रम तेस्रो नम्वरमा रहेका पूर्व प्रधानमन्त्री भलनाथ खनालको संयोजकत्वमा परराष्ट्रमन्त्री प्रदीप ज्वाली र स्थायी समितिका सदस्य भिर रावल सम्मिलित समिति गठन गरेको थियो । उक्त समितिले बृहत अध्ययन गरेर एमसीसीमा उल्लेख भएका क्तिपय बुँदाहरू संशोधन गर्नुपर्ने सुझाव सहितको प्रतिवेदन पार्टी अध्यक्षद्वयलाई बुझाइसकेको छ । अब त्यस विषयमा पार्टीले आवश्यक अध्ययन गरी उपयुक्त निर्णय गर्ना तर अहिलैकै अवस्थामा अब एमसीसी पारित नहने चाही पक्कापक्की भएकाले त्यसको विपक्षमा लेख्न सबैको जित भागको छ ।

मुलुकको विकास एकै चोटी हुन सक्दैन, विकास निर्माण क्रमशः हुँदै जाने हो तीव्र विकासका लागि भनेर मुलुकको राष्ट्रिय स्वाधिनता र सार्वभौमसत्तालाई बन्धकमा राखेर कैनै हालतमा पनि विदेशी ऋण र सहयोग अनुदान लिइनु उपयुक्त हुन सक्दैन। हामीले यस विषयमा पहिला पनि सम्पादकीय सहित एमसीसी अहिलैकै अवस्थामा यस कारण पारित गरिनु हुँदैन भनेर लेख लेखेका थिएँ। सरकारले ती सबै विषयहरूलाई हेरेर एमसीसीलाई आवश्यक परिमार्जन सहित पारित गर्न जुन अभिव्यक्ति दिएको छ त्यो स्वागतयोग्य भएपनि कुन कुन बुँदामा परिमार्जन गरिने हो त्यो हामी सबै नेपालीले थाहा पाउनुपर्दछ। जनतालाई भुक्याएर वा गुमराहमा पारेर पारित गरियो भने त्यो भन्दा ठुलो राष्ट्रियात अरु हुन सक्दैन त्यसैले नेकपाको नेतृत्वको ओली सरकारको बेलैमा ध्यान पुऱ्याएर एमसीसीलाई नेपाल र नेपाली जनताको हितमा प्रयोग गर्न सक्नपर्दछ भन्ने हामीले ठानेका छौं।

कर्सिटड सूरु वास्तविकता त आउने बाँकी

• देवेन्द्र चुडाल

devendrachudal@gmail.com

थिए । प्रधानमन्त्री ओलीले पूर्व एमालेभित्रको गुट उपगुटको सही रूपमा व्यवस्थापन गर्न नसकेकै कारण अर्का अध्यक्ष दाहाललाई पार्टीभित्र खेल्न सजिलो भएको छ । पूर्व एमालेभित्र निकै पहिला देखि नै केपी ओली गुट र माधव कुमार नेपाल गुट रहेकोमा पछिल्लो समयमा वामदेव गौतमले समेत सानो गुट सञ्चालनमा त्याएका थिए । जब तत्कालिन नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्र एकीकरण भएर नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी बन्यो त्यसबेला पूर्व एमालेलाई ५५ प्रतिशत र पूर्व माओवादीलाई ४५ प्रतिशतको हिस्सेदारी भाग लागेको थियो । पूर्व माओवादीमा पुष्टकमल दाहाललाई चुनौती दिन सक्ने व्यक्ति कोही नभएका हुनाले उनीसँग अहिले पनि त्यही ४५ प्रतिशतको हाराहारमि हिस्सेदारी रहेको छ भने पूर्व एमालेमा केपी ओली र माधव नेपालबीच भागवण्डा हुँदा ओली पक्षमा ३५ प्रतिशत र माधव नेपाल पक्षमा २० प्रतिशतको हिस्सेदारी भएकाले सोही अनुसार तल्लो कमिटी देखि केन्द्रीय समिति हुँदै अन्य समितिहरूमा समेत भागवण्डा भएको छ । अहिले अध्यक्ष पुष्टकमल दाहालले पूर्व एमालेका ओली र माधव नेपालबीच सहमति हुन नसक्ने बुझेरै उनले माधव नेपाललाई आफ्नो पक्षमा पारेका छन् । त्यही कारण दाहाल र नेपाल पक्ष मिल्दा नेकपामा दाहाल पक्ष बहुमतमा रहेका र ओली पक्ष अल्पमतमा परेका हुनाले ओलीलाई संकट आइपरेको हो । अहिले प्रधानमन्त्री ओली सचिवालय, केन्द्रीय समिति र स्थायी समितिमा समेत अल्पमतमा परेका र बहुमतको फाइदा उठाउँदै वामदेव गौतमलाई आफ्नो पक्षमा राखी राख्नका लागि अध्यक्ष दाहालले सविधान संशोधन गरेर राष्ट्रियसभा हुँदै प्रधानमन्त्री बनाउने रणनीतिक खेलमा लागेका थिए । आफूले त्यस्तो प्रस्ताव राख्दा अर्का अध्यक्ष ओलीले विरोध गर्ने कुरामा दाहाल ढुकक थिए तर ओली मौन बसेपछि दाहाल आफ्नै जालमा परेको उनले आफूनिकट व्यक्तिहरूलाई सुनाएको एक नेताले बताएका छन् । यसरी एक व्यक्तिलाई ढोकाबाट होइन भ्रयालबाट भित्र पसाउन खोज्दा दाहालमात्र होइन नेता नेपालपनि चिलिएका छन् । राष्ट्रिय सभाका सदस्य प्रधानमन्त्री बन्न नसक्ने सम्बिधानिक व्यवस्था रहेकोमा एक व्यक्तिलाई प्रधानमन्त्री बनाउनका लागि सविधान नै संशोधन गर्न खोज्नु नेकपाको दम्प नै हो । संविधान निर्माणकै बेला तेहि समाजताता दल

गाँउ घरमा एउटा उखान छ दशा लाग्ने
थाल्यो भने त्यसले केही संकेतहरू देखाउँछन्
अहिले त्यही उखान नेपाल कम्प्युनिष्ट पार्टीका
अध्यक्ष एवं प्रधानमन्त्रीमाथि चरितार्थ भएको छ ।
प्रधानमन्त्री केपी ओलीले सूचना तथा सञ्चारमन्त्री
गोकुल बास्कोटाको तारिफ बास्कोटाकै जिल्लामा
पुगेर गरेका थिए । उनले त्यसबेला भनेका थिए
काप्त्रे जिल्ला प्रतिभा जन्माउने प्रमुख जिल्ला हो
जसले बास्कोटाजस्ता प्रतिभा जन्माएको छ । आफ्नो
नो मन्त्रिपरिषद्का सबै सदस्यहरू एकातिर अनि
बास्कोटा एकातिर राख्दा बास्कोटाकै पल्लभारी
हुन्छ बास्कोटाको अनुहार हेरेपछि विरोधीहरू पनि
नतमस्तक हुन्छन् भनेर । प्रधानमन्त्रीले त्यसो
भनेकै अर्को दिन अर्थात फागुन ७ गते सेक्युरिटी
प्रेस खरिद काण्डको कमिसन मागेको अडियो
सार्वजनिक भयो । अडियो सार्वजनिक भएका
बेला बास्कोटा उपत्यका बाहिर रहेका थिए ।
उनले आफूले कुनै गत्ती नगरेको र खाएको
विषमात्र लाग्ने हो न खाएको विषय लाग्दैन
भन्दै विरोधीहरूलाई एक दुई दिन रमाइलो
गर्न भनिरहेका थिए । उनले त्यसो भनिरहेदा
प्रधानमन्त्री ओली र पार्टीका अर्का अध्यक्ष पुष्पकमल
दाहाल बालुवाटारमा वार्ता गरीरहेका थिए त्यही
वार्ताबाट सञ्चार तथा सूचना मन्त्री बास्कोटालाई
राजिनामा दिन लगाइयो, बास्कोटाले फागुन ८
गते नैतिकताको आधारमा भन्दै राजिनामा दिए ।

बास्कोटाको राजिनामापछि नेपाल कम्पनीमध्ये पार्टीभित्र नै तरङ्ग उत्पन्न भयो । प्रधानमन्त्रीका अति विश्वासपात्र मानिएका व्यक्ति नै कमिसन काण्डमा मुहिएपछि पार्टीका अध्यक्ष पुष्टकमल दाहाल सहितका अन्य केही नेताहरूले प्रधानमन्त्री ओलीलाई कमजोर बनाउने यहि अवस्था हो भनेर संविधान संशोधन गर्ने र त्यसको आधारमा प्रतिनिधिसभाको निर्वाचनमा बर्दिया क्षेत्र नं. १ बाट चुनाव हारेका बामदेव गौतमलाई राष्ट्रिय सभा सदस्य बनाएर प्रधानमन्त्री बनाउने कसरतमा लागेका थिए । यस भन्दा अगाडि तिनै गौतमको घर भैसेपार्टीमा पार्टी अध्यक्ष पुष्टकमल दाहाल, वरिष्ठ नेता माधव नेपाल, भलनाथ खनाल र नारायणकाजी श्रेष्ठको गोप्य बैठक बसेको थियो । त्यही बैठकबाट रिक्त रहेको प्रतिनिधिसभामा पूर्व माओवादीका नेता अग्नि प्रसाद सापेकोटालाई प्रतिनिधिसभाको सभामुख बनाउने र वामदेव गौतमलाई संविधान नै संशोधन गरेर राष्ट्रिय सभामा लेगेर प्रधानमन्त्री बनाउने सहमति अध्यक्ष दाहालले गराएका थिए । त्यही सहमति अनुसार गत शनिबार बसेको पार्टीको सचिवालय बैठकमा संविधान संशोधनको प्रस्ताव अध्यक्ष दाहालले राखेका थिए । बैठकमा नारायणकाजी श्रेष्ठ बाहेकका सबै ८ जना सचिवालय बैठकमा उपस्थित रहेका थिए । अध्यक्ष दाहालले त्यस्तो प्रस्ताव राख्दा प्रधानमन्त्री ओली मौन बसेका र दाहालले नै संविधान संशोधनको प्रस्ताव बनाउन वरिष्ठ नेता माधव नेपालको अध्यक्षतामा संसदीय दलका उपनेता सुभाष नेत्याङ्क र केन्द्रीय सदस्य खिमलाल देवकोटाको नाम प्रस्ताव गरेका थिए । त्यस प्रस्तावलाई माधव नेपाल, भलनाथ खनाल, वामदेव गौतम र गृहमन्त्री रामबहादुर थापाले समर्थन गरेका भएपनि प्रधानमन्त्री र पार्टीका महासचिव विष्णु पौडेल मौन बसेका र अर्का सचिवालय सदस्य एवं रक्षामन्त्री इश्वर पोखरेलले विरोध जनाएका भएपनि बहुमतको आधारमा त्यो निर्णय पारित गरिएको थियो तर त्यो निर्णय तत्काल बाहिर नल्याउने सहमति दाहाल पक्षीय नेताहरूले गरेका थिए । सचिवालयको बैठक सकिनासाथ त्यो निर्णय बाहिर चुहिएको हुनाले सामाजिक सञ्जाल र भोलीपल्ट प्रकाशित हुने प्राय सबै पत्रपत्रिकाहरू उक्त समाचार प्रकाशित भएपश्चात् त्यसको व्यापक विरोध भएको थियो । सामाजिक सञ्जाल र पत्रपत्रिकाहरू त्यस्तो समाचार आएपछि सचिवालयका सदस्यहरूले त्यस्तो निर्णय नै नभएको बताएतापनि पार्टी अध्यक्ष पुष्टकमल दाहालले पार्टी कार्यालयमै खिमलाल देवकोटालाई तपाईंलाई संविधान संशोधनको कमिटीमा राखिएको छ भोली भेटेर सल्लाह गर्नु छ भनेपछि निर्णय भएको पुष्टि भएको थियो । तर निर्णय नै नभएको बताउँदै आएका नेताहरूले फागुन १४ गते बसेको सचिवालय बैठकबाटै उक्त निर्णय खारेज गर्ने निर्णय गरेपछि पहिला निर्णय

भएको पुष्टि भएको छ ।
पछिल्लो समयमा सत्ताधारी दल नेकपाभित्र चरम असन्तुष्टि जन्मिएको छ । पार्टीभित्र रहेका गुटहरूको सन्तुलन मिलाउन नसकदा गुटगत राजनीतिले प्रश्रय पाउन थालेको छ । जब पार्टी अध्यक्ष एवं प्रधानमन्त्री ओलीले अर्का अध्यक्ष पुस्कमल दाहाललाई कार्यकारी अध्यक्ष सहितको अधिकार प्रत्यायोजन गरे त्यसैबेला देखि दाहाल सहितका सविवालयका बहुमत सदस्यहरू प्रधानमन्त्री ओलीका विरुद्ध खनिन थालेका थिए । ठीक त्यही बेला गोकुल बास्कोटा कमिसन काण्ड बाहिर आएपछि कमजोर अवस्थामा रहेका प्रधानमन्त्रीका विरुद्ध अनेक षड्यन्त्रका तानावाना बन्न केही व्यक्तिहरू लागि परेका

काष्टिङ्गो खेलमात्र सुरु भएको छ । वास्तविक खेल त आँदा दिनमा देखिन नै छ । प्रधानमन्त्री ओलीको व्यवहार समेत उनीहरूका लागि सहयोगी बनेको छ । प्रधानमन्त्री ओली विरोधीहरूको कुरा सुन्न चाहौदैनन्, उनको मन्त्रिपरिषदले गरेका हरेक निर्णयहरू विवादको घेरामा तानिएका छन् । आफ्नै पार्टीभित्रका आफ्ना विरोधीहरूलाई समेत उनी आफ्नो पहुँचमा आउन दिँदैनन्, आफ्नो गुणगान गाउने व्यक्तिहरूलाई मात्र आफ्नो पहुँचमा आउन दिने स्वभावका कारण प्रधानमन्त्री ओली आलोचित हुँदै गएका छन् । सञ्चारजगतसँग समेत प्रधानमन्त्रीको राम्रो सम्बन्ध हुन नसकिरहेका बेला सञ्चारमन्त्री बास्कोटा राजिनामा दिन बाध्य भएकाले समेत दाहाल गुटको मनोबल बढेको छ । सरकारले संसदमा पेश गरेका हरेक विधेयकहरू विवादको घेरामा तानिएका छन् । अमेरिकाले सञ्चालनमा त्याएको मिलेनियम च्यालेन्ज कर्पोरेशन (एमसीसी)का बारेमा समेत प्रधानमन्त्रीले विवादास्पद अभिव्यक्ति दिएका छन् । जसरी भएपनि संसदबाट पारित हुन्छ भन्नुको अर्थ के ? नेकपाको केन्द्रीय समितिको बैठकले निर्णय गरेअनुसार (एमसीसी)को अध्ययन गर्न विरिष्ट नेता भलनाथ खनालको अध्यक्षतामा प्रदीप ज्ञावाली र भीम रावल सम्मिलित भएको समिति गठन भएको र सो समितिले समेत अहिलैकै अवस्थामा एमसीसीलाई पारित गराउन नसकिने प्रतिवेदन पार्टी अध्यक्षहरूलाई तुझाईसको हुँदा अब त्यसलाई नेपालको राष्ट्रियता, राष्ट्रिय स्वाधिनता र नेपालको संविधान ऐन कानुन अनुसार संशोधन गरेर मात्र (एमसीसी) पारित गरिनुपर्दछ । प्रधानमन्त्री ओलीका वरिपरि बस्ने व्यक्तिहरू समेत व्यक्तिगत स्वार्थमा डुबेर आफ्नो स्वार्थ पूरा गर्न लागेका हुनाले त्यस्ता व्यक्तिलाई तत्काल बर्खास्त गरेर मुलुकको हितका लागि काम गर्ने व्यक्तिलाई आफ्ना सल्लाहकारमा राखिनु उपयुक्त हुनेछ । केही समय पहिला प्रधानमन्त्रीले केही दैनिक पत्रिकाका सम्पादकहरूसँगको भेटमा सरकारका राम्रा कामहरूको बारेमा लेख्न पत्रकारहरूको मुदु नै नभएको भन्दै आपत्ति जनाएका थिए । हामी भन्दैँ प्रधानमन्त्री ज्यू ! तपाईं पहिलो पटक २०७२ असोज २५ गते देखि २०७३ श्रावण ९ गजेसम्पर प्रधानमन्त्री हुँदा अहिलैकै सम्पादकहरू थिए । टेलिभिजन पत्रपत्रिकामा यिनै सम्पादक थिए त्यसबेला यिनै सम्पादक, पत्रपत्रिका र टेलिभिजनहरूले समाचार दिँच्ये, दिएका थिए । त्यसबेला उनीहरूको मुदु यिये अहिले किन मुदु भएन भनेर तपाईंले आफ्नो सरकारले गरेका निर्णय र कामको मूल्यांकन गर्नुभएको छ ? तपाईं पहिलो पटक प्रधानमन्त्री बन्दा मुलुक असहज अवस्थामा थियो भारतले नाकाबन्दी लगाएको थियो त्यसबेला तपाईंलाई के तपाईंको पार्टीका के विरोधी के विद्यार्थीहरू सबै तपाईंका प्रशंसक थिए । तर अहिले सहज अवस्थामा तपाईं प्रधानमन्त्री बन्दा किन उनीहरूले तपाईंलाई सहयोग गर्न सकिरहेका छैनन् त ? के त्यसमा तपाईंले कहिल्यै सोच्नुभएको छ ? प्रधानमन्त्री भनेको सम्पूर्ण नेपाली जनताको छो । तर पछिल्लो समयमा तपाईं सम्पूर्ण नेपाली जनताको प्रधानमन्त्री बन्न सक्नुभएको छैन । तपाईंलाई विपक्षीबाट कुनै अवरोध छैन तपाईंकै पार्टीको संघीय संसदमा र ७ प्रदेशसम्धेका ६ प्रदेशमा बहुमतको सरकार रहेको छ । तर त्यति हुँदाहुँदै पनि तपाईंले जनताको पक्षमा काम गर्न सक्नुभएको छैन ।

कोरोनाको संक्रमणमा चीन

• शान्ता न्योपाने

संक्रामक रोगको रूपमा कोरोना भाइरस (२०१९-एन को भ) चीनको हरेक भागमा फैलिनुका साथै विश्वभरी फैलिंदै गएको फलस्वरूप चीनमा १२०० जना भन्दा बढीको मृत्यु भइसकेको छ। व्यापक स्तरमा प्रभावित नगर तथा प्रान्तहरूको उपकेन्द्रहरूमा बुहान, हुबेई प्रान्त, फेजियाङ्ग, गुआङ्गडोङ, दुनान, हेनान, अन्हुई, शान्डोङ, जियाङ्गभी, सिचुआन, जिआङ्गसु प्रान्तहरू, बेजिङ, चौङ्किङ्ग नगरपालिकाहरू तथा हङ्कङ्ग रहेका छन्।

राज्यमा द्विविधा र संक्रमणको अवस्था उग्र हुनुका साथै चिनियाँ तथा भ्रमणमा आउनेहरूची भय र त्रासको भावना उच्च पारिदिएको छ। सर्वसाधारण मानिस तत्कालै चिकित्सकीय सामग्रीहरूको अभावबाट पिडीत रहेका छन्। सार्वजनिक स्थलहरू बन्द गर्नुका साथै मानिसहरूको आवत-जावतमाथि लगाइएको प्रतिवन्धले कम्युनिजम शैलीको दुःख दृश्य उकासिन पुगेको छ। संक्रामक रोगको गम्भीरता, यसबाट पनि स्पष्ट हुन आजँछ कि चिनिया अधिकारीहरूले अन्तर्राष्ट्रीय विद्यालयहरू लगायत विदेशी संस्थाहरूसँग तिनका कर्मचारीहरू, विद्यार्थीहरू तथा संकायका सदस्यहरूमा फैलिन गएको भाइरसको नियन्त्रण गर्न उद्देश्यले तिनीहरूसँग स्वास्थ्य सम्बन्धी विस्तृत तथ्यांक उपलब्ध गराउन माग गरेका छन्।

अनिश्चितता वा अल्पकालीक प्रयोगका सामानहरू जरस्टै-मारक्स, प्रतिरक्षक कपडाहरू, गगल्स तथा नसरेन प्रकृतिका सामानहरू उपलब्ध छैन। चिनियाँ अधिकारीहरू एक-एक गरी नगर भरिका घरहरूलाई बन्द गर्ने प्रयास व्यापक स्तरमा गर्दै आएका छन भने व्यापारिक संस्थान, सार्वजनिक स्थल तथा सडकहरूमा आवत-जावत गर्ने कार्य समेतमाथि रोक ललगाएका छन। आफ्नो पूर्ववत् प्रक्रिया अनुरूप अधिकारीहरूले नियम उल्लंघन गर्नेलाई सचेत गराउँदै आएका छन्।

खासगरीका हुबेई प्रान्तको बुहान तथा फेजियाङ्ग प्रान्तका वेनफाउडका निवासी तथा जनताहरूलाई अछूत र तिरस्कृत जस्तै मानिएकोले तिनीहरूलाई चीनमा अत्यत्र कही पनि जान मनाही गरिएको छ। जटिखेर चीनभरीमा जनवरी २६ का दिन 'लुनार न्यू एयर' तथा बसन्त पर्वहरू मनाउने गरिएको छ, त्यतिखेर नै त्यो संक्रामक सरुवा रोग फैलिएर एकैपटक सन्न पारिदिएको थियो। केही संस्थाहरूले विद्यार्थीहरू विभागीय सदस्यहरूलाई आ-आफ्नो देश फर्कन

खासगरीका हुबेई प्रान्तको बुहान तथा फेजियाङ्ग प्रान्तका वेनफाउडका निवासी तथा जनताहरूलाई अछूत र तिरस्कृत जस्तै मानिएकोले तिनीहरूलाई चीनमा अत्यत्र कही पनि जान मनाही गरिएको छ। जटिखेर चीनभरीमा जनवरी २६ का दिन 'लुनार न्यू एयर' तथा बसन्त पर्वहरू मनाउने गरिएको छ, त्यतिखेर नै त्यो संक्रामक सरुवा रोग फैलिएर एकैपटक सन्न पारिदिएको थियो। केही संस्थाहरूले विद्यार्थीहरू विभागीय सदस्यहरूलाई आ-आफ्नो देश फर्कन

आदेश दिएको छ तर पाकिस्तान जस्ता थुप्रै देशहरूले आफ्नो देशमा फर्काउन मानेको छैन किनकि चीनमा रहेका विदेशी विद्यार्थीहरूप्रति तिनीहरूले धृणा राख्दै आएको छ। यस आधारबाट हेर्दा चीनले विदेशी विद्यार्थीहरूलाई प्रदान गर्ने शैक्षिक वृत्ति तथा चीनको क्षमतामाथि दूले प्रश्न चिन्ह तेर्सिन आएको छ। कोरोना भाइरस चीनमा मात्र फैलिएको छैन कि त्यो दक्षिण एशियाई देशहरू खासगरी जापान, दक्षिण कोरिया, ताईवान, थाईलैंड, वित्यनाम, सिंगापुर खासगरी कम्बोडियालाई धेरै प्रभावित पारी सकेको छ। अमेरिका, फ्रान्स, अस्ट्रेलिया, फिल्फ्लैंड, जर्मनी र साउदी अरेबिया समेत कोरोना भाइरसबाट प्रभावित भएको विवरण प्राप्त भएको छ। फिलिप्प्स, सिंगापुर, इण्डोनेशिया तथा मलेसिया जस्ता देशहरूले चिनियाँ नागरिकहरूको आ-आफ्नो देशमा प्रवेशमाथि नै कडा प्रतिबन्ध लगाइदिएको छ भने थुप्रै रेस्टोरेण्टहरू समेतले तिनीहरूलाई प्रवेश गर्न दिएको छैन। चीनका अधिकाश प्रान्तहरूमा छुट्टीको अवधि बढाइएको छ भने व्यापारिक संस्थानहरू समेतलाई बन्द गर्ने आदेश दिइएको छ। विद्यार्थी तथा कर्मचारीहरूलाई सामान्य अवस्था नभएसम्म घरमै बसेर काम गर्ने आदेश तथा सललाह दिइएको छ। चिनिया संचारमाध्यमका अनुसार २०० मिलियन मानिसहरू घरबाटै काम गर्दै आएका छन। कारखानाहरूलाई उत्पादन बन्द गर्नसमेत आदेश दिइएको छ। यस्ता सावधानीहरू अपनाइनुको उद्देश्य संक्रामक रोगको वास्तविक स्थितिको आकलन गरी तदनुरूप प्रभावकारी ढंगले त्यस संकटलाई समाधान गर्नमा अधिकारीहरू समक्ष बनाउनु रहेको छ।

अन्तर्राष्ट्रीय गतिविधिहरू जुन सदाबहार मित्र पाकिस्तान समेतका लाई निर्धारित गरिएका थिए, खारेज गरिसकेका छन। केही सामाजिक संचार माध्यमहरूले आलोचना गरेको थियो कि

रोगीहरू साँचो बोल अनकनाउँछन सरकार समेत, चिनियाँ कम्युनिष्ट पार्टीविरुद्ध उठाइएको आलोचनाले गर्दा आधारभूत वास्तविकतालाई लुकाउँदै आएको छ। जुन स्तरमा भाइरस फैलिसकेको छ र त्यसको संक्रमणलाई बेवास्ता गरिएको छ त्यसले कम्युनिष्ट शासनको स्वास्थ्य संकट समाधान गर्ने विश्वसनीयतालाई प्रभावित गरिसकेको छ भने अपारदर्शिताको कारण अधिकारीहरूको प्रगति प्रयास समेत प्रतिकूल हुन गएको छ। सामाजिक संचारमाध्यम, संकट समाधान गर्ने क्रममा चीनविरोधी टिप्पणीले परिणू रहेको छ। चीनको आर्थिक प्रभुत्वको महत्वाकाङ्क्षी रणनीतिले गर्दा युरुस्थापना कार्य चीनका लागि केही आयात नगर्ने पास लिनपर्ने देखिएको छ।

नोबल कोरोना भाईरस संक्रमणबाट आफू र अरुलाई कसरी बच्ने र बहाउने ?

नोबल कोरोना भाईरस प्रभावित र अति प्रभावित देशहरूबाट आउने मानिसहरूलाई दुई हप्ता मित्र, रुधाखोकी, लागेमा र ज्वरो आएमा, धाँटी। टाउको दुखेमा, सास फेर्न गाहो भएमा तुरुत नजिकको स्वास्थ्य संस्थामा सम्पर्क गर्ने/गराउने

लक्षणहरू :

- १००-८०० फरेन्हाईट तापक्रमभन्दा माथि "ज्वरो आएमा"
- सास फेर्न गाहो, कठिनाई भएमा।
- रुधा, खोकीको मात्रा बढिए भएमा।
- बच्ने र बचाउने उपायहरू :
- नियमति रुपमा साबुन, पानीले हात धुने र धुन लगाउने।
- खोक्दा र हाँस्यु गर्दा नाक र मुख छोप्ने र छोप्न लगाउने।
- ज्वरो सहितको रुधा, खोकीको लक्षणहरू देखिएमा स्वास्थ्य कर्मसङ्ग परामर्श लिने र लिन लगाउने।
- फलु जस्तो लक्षण देखाउने जो कोहिको सम्पर्कबाट टाढा बस्ने गर्ने।
- जगली तथा घरपालुगा पशुपन्चीसँगको असुरक्षित सम्पर्कबाट टाढा रहने र बरने गर्ने।
- माओ, मासु तथा अण्डा राम्रोसँग पकाएर मात्र खाने गर्ने र अरुलाई पनि भन्नौ।

चाँगुनारायण नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
खरिपाटी, भक्तपुर

नेपाल इन्स्योरेन्स

Kamaladi, Kathmandu, GPO Box: 3623, Kathmandu, Nepal
Tel: 4221353, 4228690, 4245565/68, nepalininsurance.com.np
Toll Free: 16600161666

72 Years of Excellence

नेपालको पहिलो बीमा कर्त्तव्य

तपाईंको व्यवसायमा साथ दिने सारथी,
जोखिम हाम्रो व्यवसाय तपाईंको।
निर्धारक रहनुहोस्, निरन्तर अधि बइनुहोस्...

**नेपाल इन्स्योरेन्सको हात
तपाईंको साथ**

Every game. Everything about the game.

साबै एपेल

www.sabaikhel.com
info@sabaikhel.com
For Advertisement : sabaikhel@gmail.com

किओचलाई राष्ट्रिय वाणिज्य बैंकको सहयोग

राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक लिमिटेडले काठमाडौं इन्स्टिच्युट अफ चाइल्ड हे ल्थ (किओच)लाई अर्थिक सहयोग गरे को छ। बैंकले संस्थागत सामाजिक उत्तर दायित्वान्तर्गत अस्पताल भवन निर्माणका लागि ५० लाख रुपैयाँ आर्थिक सहयोग गरेको जनाएको छ।

बुधबार बैंकका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत किरणकुमार श्रेष्ठ र किओचका संस्थापक अध्यक्ष प्राडा भगवान कोइरलालीच सहयोग गर्नेसम्बन्धी समफदारीपत्रमा हस्ताक्षर भएको छ। कार्यक्रमकै अवसरमा बैंकका अध्यक्ष निर्मलहरि अधिकारीले किओचका अध्यक्ष प्राडा को

इरालाली ५० लाख रुपैयाँको चेक हस्तान्तरण गरेका हुन्। राज्यको पहुँच नपुगेको ठाउँमा रावा बैंकले संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व (सिएसआर)मार्फत सेवा दिइरहेको बैंकका अध्यक्ष अधिकारीले बताए। बैंकले स्वास्थ्य, वातावरण संरक्षण, शिक्षा, खेलकुदलगायतको क्षेत्रमा सिएसआरमार्फत सहयोग गरिरहेको प्रमुख कार्यकारी अधिकृत श्रेष्ठले बताए। बैंकको प्राथमिकता क्षेत्र साना तथा मन्त्रीलाल क्षेत्र रहेकाले सिएसआर पनि प्राथमिकतामा रहे को उनले बताए।

हाल मुलुकमा बालबालिकाको स्वास्थ्य उपचारको अवस्था कमजोर रहेको बताउँदै

किओचका अध्यक्ष प्राडा कोइरालाले बैंकको सिएसआरको पैसा बालबालिकाको उपचार हुने अस्पतालमा प्रयोग हुने बताए। यस्ता सहयोगले अधुरा परियो जना सञ्चालनमा ल्याउन सघाउ पुग्ने उनको भनाइ थिए।

बैंकले चालू आवको दोस्रो त्रैमासमा २ अर्ब २० करोड रुपैयाँ खुद मुनाफा गरेको छ। यस अवधिमा बैंकको निक्षेप १ खर्ब ९५ अर्ब रुपैयाँ, कर्जा १ खर्ब ४७ अर्ब रुपैयाँ रहेको छ। बैंकको हाल देशभर २ सय ३९ शाखा, २ सय ५ एटिएम र १३ शाखाहित बैंकिङ सेवाकेन्द्रमार्फत वित्तीय सेवा दिई आएको छ।

नेपाली सेनाका लागि मेगा बैंकको वित्तीय साक्षरता कार्यक्रम

मेगा बैंक नेपाल लिमिटेडले कञ्चनपुरमा नेपाली सेनाका लागि वित्तीय साक्षरता कार्यक्रम सञ्चालन गरे को छ। बैंकले महेन्द्रनगररिथ देवीदल गणमा वित्तीय साक्षरता कार्यक्रम गरे को हो।

देशका विभिन्न ठाउँमा वित्तीय साक्षरता कार्यक्रम गरिसकेको बैंकले महेन्द्रनगर शाखाबाट सेनाका लागि एकदिवसीय वित्तीय साक्षरता कार्यक्रम गरेको जनाएको छ।

कार्यक्रममा मेगा बैंकको महेन्द्रनगर शाखा प्रबन्धक सञ्जोग भट्टले वित्तीय कारोबार, भविष्यको योजना, सुरक्षित बचत, कर्जा तथा विप्रेणबाट प्राप्त र कम्पको उत्पादनमूलक लगानी, पारिवारिक बजेट तथा योजना, जोखिम न्यूनीकरणका साथै मेगा बैंकका बचत तथा कर्जा यो जना, बैंकको नेटवर्कलगायतबारे जानकारी गराएका थिए।

नोबल कोरोना भाईरस संक्रमणबाट आफू र अरुलाई कसरी, बच्ने र बचाउने ?

नोबल कोरोना भाईरस प्रभावित र अति प्रभावित देशहरूबाट आउने मानिसहरूमा दुई हप्ता भित्र, रुधाखोकी, लागेमा र ज्वरो आएमा, घाँटी। टाउको दुखेमा, सास फेर्न गाहो भएमा तुरुन्त नजिकको स्वास्थ्य संस्थामा सम्पर्क गर्ने/गराउने

लक्षणहरू :

- १००-८०० फेरेन्हाईट तापक्रमभन्दा माथि "ज्वरो आएमा"
- सास फेर्न गाहो, कठिनाई भएमा।
- रुधा, खोकीको मात्रा बढ्दि भएमा।
- बच्ने र बचाउने उपायहरू :
- नियमति रुपमा सातुन, पानीले हात धुने र धुन लगाउने।
- खोकदा र हार्छु गर्दा नाक र मुख छोने र छोप लगाउने
- ज्वरो सहितको रुधा, खोकीको लक्षणहरू देखिएमा स्वास्थ्य कर्मसङ्ग परामर्श लिने र लिन लगाउने
- फलु जस्तो लक्षण देखाउने जो कोहिको सम्पर्कबाट टाढा बस्ने गर्ने।
- जंगली तथा घरपालुवा पशुपन्थीसँगको असुरक्षित सम्पर्कबाट टाढा रहने र बरने गर्ने।
- माछा, मासु तथा अण्डा राप्रोसँग पकाएर मात्र खाने गर्ने र अरुलाई पनि भर्ने।

बुढानिलकण्ठ नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
हात्तिगाँडा, काठमाडौं

हार्दिक अद्वाज्जली

जन्म :
बि. सं. १९९६
मंसिर ०८ ज्येष्ठ

स्वर्गारोहण :
बि. सं. २०७६
फागुन १० ज्येष्ठ

स्व. विष्णुप्रसाद शेरचन

प्रभु बैंकका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत श्री अशोक शेरचनज्यूका पूजनीय पिता विष्णुप्रसाद शेरचनको यहि फागुन १० ज्येष्ठ असामिक निधन भएकोले दिवंगत आत्माको विर शान्तिको कामना गर्दै हार्दिक अद्वाज्जली व्यक्त गर्दछौं। साथै, दुःखको यस घडीमा शोक सन्तप्त परिवारजन प्रति धैर्यधारण गर्ने शक्ति मिलोस भन्ने कामना सहित समवेदना प्रकट गर्दछौं।

देवेन्द्र चुडाल

सम्पादक

अध्यक्ष

अमियान | पत्रपत्रिका
साप्ताहिक | अधिकार मञ्च परिवार,
बागबजार काठमाडौं

खेलकुद

कोहलीलाई पछि पार्दै स्मिथ बने नम्बर १ ब्याट्सम्यान

भारतीय कप्तान विराट कोहलीलाई पछि पार्दै अस्ट्रेलियाका पूर्वकप्तान स्टीभ स्मिथ टेस्ट क्रिकेटको नम्बर १ ब्याट्सम्यान बनेका छन्। अन्तराष्ट्रिय क्रिकेट परिषद (आइसीसी)को नयाँ वरियता अनुसार कोहलीलाई उचिन्दै स्मिथ शीर्ष स्थानमा उकिलेका हुन्।

शीर्ष स्थानमा रहेका स्मिथले १११ रेटिङ पाएका छन् भने कोहलीको १०६ रेटिङ पाउँदै दोस्रो स्थानमा छन्। बल टेस्परिड काण्डमा मुहिएपछि एक वर्ष प्रतिबन्धमा परेका स्मिथ लामो समयपछि फेरि नम्बर १ ब्याट्सम्यान भएका हुन्। न्युजिल्यान्ड भ्रमणमा खराब प्रदर्शनपछि विराट दोस्रो स्थानमा भरेका हुन्।

बाटिङ्गर्ट न्युजिल्यान्डका कप्तान केन विलियमसन तेस्रो स्थानमा र हँदा अस्ट्रेलियाका मार्नुस लुरुस्याड चौथो र पारिस्तानका बाबर अजाम पाँचौ स्थानमा छन्। यसरै छैतीमा अस्ट्रेलियाकै डेविड वार्नर, सातौं इंग्ल्यान्डका जो रुट छन् भने आठौमा भारतका अजिञ्चा रहाउने, नवौमा चेतेश्वर पुजारा र दशौमा मायपक अग्रवाल छन्।

बलिडतर्फ पनि अस्ट्रेलियाकै पट कुमिन्स शीर्ष स्थानमा छन्। दोस्रोमा न्युजिल्यान्डका नेइल वाग्नर छन् भने तेस्रोमा वेस्टइन्डिजका जासन होल्डल, चौथोमा दक्षिण अफ्रिकाका कापिसो रबाडा र पाचौमा अस्ट्रेलियाकै मिचेल स्टार्क छन्। यसरै, अलराउण्डरतर्फ वेष्टइन्डिजका जासन होल्डर शीर्ष स्थानमा रहेका हुन्।

धुमपान तथा सुतिजन्य पदार्थको सेवनले लिन्छ ज्यान

धुमपान तथा सुतिजन्य पदार्थको सेवनले, विश्वमा वर्षनी ६ लाख भन्दा बढीको मृत्यु हुने गरेको, विश्व स्वास्थ्य संगठनले जनाएको छ। त्यसेगरी मादक पदार्थको सेवन तथा कूलत (वानी)ले समेत वर्षनी मृत्युदरको संख्यामा बढ्दि भएरहेको छ। धुमपान तथा सुतिजन्य पदार्थमा ७००० हजार भन्दा बढी बढीको जासन होल्डल, रसायनिक तत्वहरू पाईने गर्दछ। त्यस मध्ये ६९ भन्दा बढी बढीको किसिमका तत्वहरूले क्यान्सर जस्तो प्राणघात रोग लाग्ने गर्दछ।

स्वस्थ्य रहन हामीले ध्यान दिनु पार्ने कुराहरु

- हामीले धुमपान अथवा कुपै गर्नि किसिमको सुर्ति, खैनी, सुर्ति मिसाएको पान, गुटखा जस्ता सुतिजन्य पदार्थको प्रयोग हुन्दैन।
- सुर्तिजन्य पदार्थमा, निकोटीन र रसायनिक प्राणघातक तत्वहरू पाईने हुँदा यसको सेवनबाट टाढै बसाँ।
- धुमपान खासगरी सुर्तिजन्य पदार्थको धुवा मात्र खानु हो।
- धुमपान तथा सुर्तिजन्य पदार्थ भन्नाले, चुरोट, खैनी, बिडी, तमाखु, कंकड जस्ता पदार्थहरूलाई जनाउछ।

धुमपान तथा सुर्तिजन्य पदार्थले लाग्ने रोगका लक्षणहरू:

- धुमपान तथा सुर्तिजन्य पदार्थको सेवनका कारणले मुख्य फोकसो, पेट फियो, आन्दा मुत्रनली, पाठेघर, जस्ता शरिरका अंगहरूमा प्राणघात क्यान्सर रोग लाने प्रवल सम्भावना हुन्छ र भैरहेको छ।
- धुमपान तथा सुर्तिजन्य पदार्थको सेवनले, दम, दिर्घ स्वासप्रस्वास रोग, उच्च रक्त चाप, हृदयान्तर, मस्तिष्कघात, गर्भपतन हुने, कम तौल र शरिर कमजोर हुने, पुरा अवधि नपुगी बच्चा जन्मने र मृत अवस्थाको बच्चा जन्मन सबै बढी सम्भावनाका लक्षणहरू देखाएर्छन्।

नेपाल सरकार
स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय
राष्ट्रिय स्वास्थ्य शिक्षा, सूचना तथा संचार केन्द्र
टेकु काठमाडौं, नेपाल

उनी केही महिना अधिसम्म गुमनाम थिए। तर, अहिले चर्चाको शिखरमा छन्। सुमन कोइराला अर्थात् 'दले दाइ'। उमेरले २४ वर्ष टेकेका उनको अर्को पनि उपनाम छ, त्यो हो 'अग्निनिक कमेडीयन'। उनलाई करिब ९ मिनेटको प्रस्तुतिले एटा उचाई दियो र सुनमनबाट बनाइदियो 'दले दाइ'। स्ट्यान्ड अप कमेडीको रियालिटी सो 'कमेडी च्याम्पियन'को त्यो ९ मिनेटको प्रस्तुतिलाई चर्चित मात्र बनाएन कमेडी च्याम्पियनकै यात्रालाई पनि नयाँ मोड दियो।

कलाकार बन्न जागिर हापेर कमेडी च्याम्पियनमा भिडेका सुमन टप १० बाटे आउट भए। उनलाई आफ्नो यात्रा यहाँ सकियो भन्ने लागेको थियो। तर, उनलाई अर्कै धेरै राम्रो गर्न सक्छु भन्ने लागेको थियो। र, उनले थप मेहनत गरे। टप १० बाट आउट भएपनि उने हार मानेन। पुनः प्रवेश पाउन 'वाइल्ड कार्ड' को विकल्प छ भन्ने सुमनलाई थाहा थियो। र, उनले त्यो मौकालाई उपयोग गर्नेमा ध्यान केन्द्रीत गरे। 'यो त केही होइन, अफ यो भद्वा धेरै राम्रो गर्न सक्छु भन्ने थियो। साथीहरूको पनि राम्रै थियो, जोकहरू पनि राम्रै गएको थियो,' सुमनले भने, 'वाइल्ड कार्डबाट जसरी पनि कमेडी च्याम्पियनमा छिनुपर्छ भन्ने थियो, त्यसैले मेहनत गरै।'

जग्गा दलालको सेटले आपूलाई अगाडि पुन्याउँच भन्नेमा सुमन कन्फिडेन्ट थिए। त्यो स्वभाविक पनि थियो, किनकी त्यो सेट मेन्टरहरू र साथीहरूले पनि राम्रो छ भनेका थिए।

वाइल्ड कार्ड राउन्डमा सुमनले जब जग्गा दलालको सेट प्रस्तुत गरे, चारै जना जर्जले स्ट्यान्डिङ अभियसन नै दिए। त्यही 'दले दाइ'ले सुमनलाई सिधै 'टप ७मा पुन्यायो सँगै सुमनको परिचय पनि फेरिदियो।

रोचक त यो छ की सुमनले त्यो सेट टप ९ को लागि बनाएका थिए। तर, त्यो प्रस्तुति दिन नपाउँदै सुमन आउट भए। त्यही सेट सुटिडका लागि जाँदै गर्दा आफू आउट उनले थाहा पाए र सुटिड नगरी फर्किए। 'हामी गाडीमा गीत गाउँदै जाँदै थियो। कलंकी तीनथानाबाट सुटिडका च्यासल हिँडेका हामी सायद सातदेबाटो आइपुगेका थियो होला, म आउट भएको खबर आयो। हल्का तनाब भयो। आ आउट नै भइसकिएछ। के को चिन्ता भनेर भन गीत गाइयो।'

टप १० पर्फमेन्स बिग्रिएकाले सुमनलाई आउट भइन्छ की जस्तो त लागेको थियो। त्यसैले पनि उनी त्यति दुखी भएनन्। तर, हार पनि मानेनन्। रोस्ट राउण्ड, डोएट राउण्डको तयारीमा उनी जुटे। वाइल्ड कार्ड इन्ट्रीका लागि तयारी थाले। जब उनले दले दाइको सेट गरे, तब तहल्का नै मच्यियो।

सुमन कोइराल

गोलभैंडा शोदेखि कमेडी च्याम्पियनको फाइनलिस्टसम्म

डाइलग बनाइहाले, 'फोन आएको होइन रछ, आइफोन पो अको रछ त। मलाई मान्छेले आइफोन चलाउन जान्दैन भन्छन्। किन नजान्नु रातोले काट्ने हरियोले उठाउने त रछ नी।'

०००

कमेडी च्याम्पियनकै मेन्टरहरूले उनलाई जग्गा दलालको टपिक दिएका थिए। टपिक पाउने वित्तिकै उनले गाँउमा जग्गा दलाली गर्नेहरूलाई सम्झिए। उनीहरूको लाठो स्वभाव, मिठो बोली र चतुर्याई सुमनको दिमागमा आयो। 'गाँउमा देखेका जग्गा दलालहरूको व्यवहार अध्ययन गरै। दलाली सोको देखिन्छ, तर धेरै कुरा जान्दछ। तर, निशाना चाहिँ सहि ठाउँमा हान्छ,' उनले सुनाए, 'व्यारेक्टर छानेपछि स्क्रिप्ट लेख्न सजियो भयो।'

उनलाई अर्को आइडिया फुन्यो। दलालीहरू खासै पढेलेखेका हुँदैन। पैसा भने भरमार कमाएका हुँन्छन्। कसेले महंगो फोन पठाइदिन्छन्, तर फोन बोल्ने बाहेक अन्य उपयोगिता उनीहरूलाई थाहा हुँदैन। तर फुर्ती भने बोल्ने हुँच। उनले तुरुन्नै

सुमन अहिले जिति चर्चित बनेका छन्, त्यो चर्चा चान्दुने जग्गा भरमा प्राप्त भएको होइन्। भोजपुरको दाँवा स्थित सिद्धेश्वर उच्च माविमा बेला-बेला मञ्चन हुने नाकट हेरेर उनमा कलाकार बन्ने इच्छा जाग्यो। दाइहरूको अभिनय हेरेर उनी फुलुकित हुँचे र सोच्ये, 'मैले पनि अभिनय गर्न पाए त।' अनि फेरि सोच्ये, एक दिन कलाकार बन्ने छोड्ने हो। 'सानै थिएँ, स्कूलमा दाइहरूले नाटक देखाउँथे। त्यही बेला देखिय हो, कलाकार बन्न मन लागेको,' उनी भन्छन्, 'त्यो बेला म फुच्यालाई कसले अभिनय गर्न दिओस, मैले

अभिनय गर्छु भन्ने आँट पनि त गर्न सकिनँ।' त्यही सोच र दृढ इच्छाले आज सुमनले 'दले दाइ'को उपमा पाएका हुन्।

१०-११ वर्षको उमेरमै उनी क्यारिकेचर गर्न पोख्न भइसकेका थिए। ८ कक्षामा हुँदा उनको परिवार इटहरी आयो। उनले एसएलसी दिए। उनको घर र स्कूलको दुरी करिब ३ किलोमिटर थियो। उनीसँग साइकल थिएन, हिंडेर स्कूल जाँदा आँदू विभिन्न पात्रका बारेमा सोच्दै हिँड्थे। 'सोच्दै हिँ्डा मलाई कलाकारको फ्रेम नै दिमागमा आउन थालिसकेको थियो। त्यसपछि नै त हो म फिल्म तर्फ आकर्षित भएको,' उनी सम्झन्छन्। 'भोजपुरमा हुँदा उनले फिल्म हेर्ने पाएनन्। हल सदरमुकाममा मात्र थियो, तर इटहरी आएपछि भने थुपै फिल्म हेरे। त्यस पछि उनलाई भन कलाकारिको रस पाप्यो।'

प्लस टु सक्ने वित्तिकै २०७१ सालतिर उनी काठमाडौं हानिए। काम खोजे पाएनन्। टिकापैरवको एउटा टमटर फर्ममा एक महिना जिति काम गरे। घरमा भने काम गरेको सुनाएनन्, तलब मासिक ५ हजार थियो। कर्मचारी नचाहिने भएपछि एकमहिनामै काम छोड्नु पन्यो। काडमाठौमा टिक्न नसकेपछि उनी घर फर्किए। घर फर्किएपछि उनले भूम्काको रामधुनी एफएफमा काम गर्न थाले। त्यहाँ उनले समाचार वाचन र कमेडी कार्यक्रम चलाए। इटहरीको ऐरिना टेलिभिजनमा उनले 'गोलभैंडा सो स्ट्यान्डप कमेडी कार्यक्रम चलाए। समय वित्तै जाँदा एरिना टिभीको म्यानेजर बने। त्यो बेला उनले थुप्रै इन्स्ट्रेन्ट समेत म्यानेज गर्न थालिसकेका थिए।

ब्यालर सकेपछि उनलाई इटहरी बस्नु थिएन। उनी कलाकार बन्ने ध्येय बोकेर पुनः काठमाडौं छिरे। 'नेपाल आजमा रिपोर्टरकारूपमा छिरेका उनी १-२ महिनापछि नै विजनेश म्यानेजर बनेका थिए। हाँस्य टेलिश्वेला भद्रगोलमा सानोतिनो रोल गरे। 'उल्टासुल्टोमा पुलिसको रोल गरे। थोरबहुत अभिनय कक्षा लिए।

सुमनको दैनिकी यसरी नै चलिरहेको थियो।

त्यहीबीचमा कमेडी च्याम्पियन सुरु भयो। अडिसन दिए, सेलेक्ट भएर टप २४ मा पुगे। 'कमेडी च्याम्पियनमा जान डर थियो। जागिर छाडूल त्यति सहज भएन,' उनी भन्छन्, 'जागिर छाडूल उता केही नमझेला। तर, केही पाउन केही गुमाउनु पर्छ भने लाग्यो र रिस्क लिएँ।'

०००

उनलाई सामाजिक सञ्जाल, बाटोमा भेट्नेहरूले दले दाइ भनेर बोलाउन थालेका छन्। दले दाइ भन्दा उनलाई खुसी पनि लाग्छ, तर त्यतीमै सिमित

सुमनको सपना त्यति ठूलो छैन। सुपरस्टार बाँगु भन्ने नै पनि छैन। तर, बुवा-आमाको असल छोरा बन्ने चाहना उनमा छ। बुवा-आमालाई कलाकार भन्दा पहिला असल छोरा भएमात्र फरक पर्छ। हरेक बाबु-आमाको नजरमा पहिला छोरा-छोरी नै हो, त्यस पछि न जोडिन्छन, नानपदवी।

हुन उनी चाहाँदैनन्। 'दले दाइमा मात्रै अडिकन चाहाँन। मैले अरु धेरै गर्नु छ। दले दाइ मै बाँधिएँ भने त मेरो अरु क्षमता देखाउन सपिदान,' उनी भन्छन्, 'बाहिर कार्यक्रम आँदूदा पनि त्यही दले दाइ नै मात्र गर्नुपर्छ भन्छन् कि भन्ने डर पनि छ। मर्स्य अरु पनि प्रतिभा छ।' बाटोमा हिँडवा आफ्ना फ्रयान समेत भेट्छन् उनी। 'चर्चा, फ्रयान भन्ने कुरा क्षणिक मात्रै हो। कमेडी च्याम्पियन हुँजेल मात्र हो। मैले बनाएको प्ल्याटर्फर्म होइन,' उनी भन्छन्, 'यसको ब्याज मैले ६ महिनासम्म खान सँकूला। त्यसपछि आफैले बेस बनाउनुछ। मेहनत गर्नुछ।'

०००

सुमनको सपना त्यति ठूलो छैन। सुपरस्टार बाँगु भन्ने नै पनि छैन। तर, बुवा-आमाको असल छोरा बन्ने चाहना उनमा छ। पढाइमा उनी त्यति खराब थिएनन् सँगै कलुतमा समेत लागेका थिएनन्। त्यसैले घररियाको दरिलो साथ उनले पाएका छन्। कमेडीयन बनेर ससार हसाउँदा उनको परिवार अरु धेरै खुसी छ। टप १० बाट आउट हुँदा समेत घरबाट कुनै चिन्ता व्यक्त भएन। 'मैलीलाई फोन गरेको थिएँ। उहाँले ठिकै छ, चिसो होला न्यानो लुगा लगाएर बस बन्नुभयो,' उनले ठट्टा गरिहाले, 'वाइल्ड कार्डबाट पुनरागमन गर्दा भने खुसी हुनुभयो। त्यसैले खास फरक भने भएन।' बुवा-आमालाई कलाकार भन्दा पहिला असल छोरा भएमात्र फरक पर्छ। हरेक बाबु-आमाको नजरमा पहिला छोरा-छोरी नै हो, त्यस पछि न जोडिन्छन, मानपदवी। 'बुवा-आमालाई त म कलाकार भएन दु हुँ की जो सुकै हुँ के मतलब।' पहिला त असल र रेस्पोन्सिबल छोरा त्यो नै हो। किनको सपनाको अन्तिम विन्दु नै छैन, 'उनी भन्छन्, 'जीवन नमरुन्जेल हिँडिरहेको बाटो हो।' अब गन्तव्य नै छैन भने म किन निश्चित बिन्दु बनाउँछु?

उनको अबको ध्यान कमेडी च्याम्पियनपछिको यात्रा कर्त्ता बनाउने भन्नेमै केन्द्रित छ। उनलाई

गौतमको...

राजनीतिक तरङ्ग उत्पन्न भएको छ । नेकपाले राष्ट्रियसभाको गत माघ ९ गते भएको निर्वाचनमा वामदेव गौतमलाई उम्मेदवार बनाउने भएको थिए तर गौतमले प्रतिनिधिसभाका सदस्य मात्र प्रधानमन्त्री बन्न पाउने व्यवस्था भएको र राष्ट्रिय सभाका सदस्य पनि प्रधानमन्त्री बन्न पाउने गरी संविधान संशोधन नगरेसम्म आफू राष्ट्रियसभामा नजाने बताएका थिए ।

पछिलो समयमा नेकपालित्रिको गुटगत राजनीतिमा समीकरण बदलिएको छ । पार्टीका दुई अध्यक्ष मध्येका एक ओली प्रधानमन्त्री रहेका छन् भने अर्का अध्यक्ष पुष्टकमल दाहाल कार्यकारी अध्यक्ष बनेका छन् । दाहाल कार्यकारी अध्यक्ष बनेपछि नेकपालो संविवालयमा रहेका ओली, दाहाल सहित माधव नेपाल, भलनाथ खनाल, इश्वर पोखरेल, नारायणकाजी श्रेष्ठ, वामदेव

गौतम, विष्णु पौडेल र गुहमन्त्री रामबहादुर थापाले गुट परिर्तन गरिरहेका छन् । पछिलो समयमा दाहालले नेपाल, खनाल, गौतम, थापालाई आफ्नो गुटमा ल्याएका हुनाले संविवालयमा ओली गुट अल्पमतमा परेको छ । अहिले त्यही मौकाको फाइदा उठाउँदै अध्यक्ष दाहालको प्रस्तावमा गौतमलाई राष्ट्रियसभामा लगेर संविधान नै संशोधन गरी प्रधानमन्त्री बन्न पाउने गरी संविधान संशोधन नगरेसम्म आफू राष्ट्रियसभामा नजाने बताएका थिए ।

संविधान अनुसार राष्ट्रियसभाको सदस्य दुई तरिकाले बन्न सक्ने व्यवस्था रहेको छ जस्मा पहिलो प्रदेशसभा सदस्य र स्थानीय तहका प्रमुख, उपप्रमुखको मतदानबाट निर्वाचित भएर दोस्रो राष्ट्रपतिबाट मनोनित भएर गौतमको चाहना भेनेको राष्ट्रपतिबाट मनोनित भएर राष्ट्रियसभामा जाने हो । नेकपाले एक व्यक्तिलाई संशोधनको माग गर्दा अनावश्यक माग भन्ने नेकपाले एक व्यक्तिको लागि संविधान संशोधन गर्न ऊ एकौ सँग दुई तिहाई नभएको र संविधान संशोधन गर्न दुई तिहाईको आवश्यक पर्न भएकाले समाजवादी र राजपालै समेत केही सम्बोधन नहुने भए संविधान संशोधन गर्न कार्यको पूर्णता पाउन सक्ने सम्भावना नदेखिएकोले गौतमको राष्ट्रियसभामा पुग्ने चाहना अदूरो नै रहन सक्छ ।

राष्ट्रियसभामा लैजान खोज्नु प्रधानमन्त्री ओली विरुद्धको बहुमत नै हो । लोकतन्त्रमा जनताले नपत्याएका व्यक्ति प्रधानमन्त्री हुन सक्दैनन् ।

पछिलो समयमा लोकतन्त्र नै हराउँदै गएको र पार्टीगतान्त्र सञ्चलालेका हुनाले नेकपालित्रिको रडाको मध्येको हो । प्रधानमन्त्रीका विरुद्धमा नेकपालो संचिवालयका सदस्यहरू नै सक्रिय भएर विरोधमा लागेका र उनीहरूले पार्टी बाहिर नै बसेर निर्णय गरी त्यही निर्णयलाई निर्णय गराउन संचिवालय बैठकलाई प्रयोग गरेको आरोप प्रधानमन्त्रीले लगाउँदै आएका छन् । केही समय पहिलो वामदेव गौतमको निवास भैसेपार्टीमा भएको गोप्य बैठकको निर्णय अनुसार नै नेकपालो संचिवालयबाट बहुमतका आधारमा निर्णय गराउन पुष्टकमल दाहाल सफल भएका छन् । पछिलो समयमा प्रधानमन्त्री केही ओलीको विरुद्ध पुष्टकमल

गलत रहेको छ । गौतम गएको प्रतिनिधिसभाको निर्वाचनमा बर्दिया क्षेत्र नं. १ मा पराजित भएका थिए । जनताले विश्वास नगरेका व्यक्तिलाई अनेक तिकडम गरेर सरकार प्रमुख बनाउन खोज्नु सार्वभौमसत्ता सम्पन्न जनताको समेत अपमान हो । त्यसैले एक व्यक्तिको लागि संविधान संशोधन गर्ने कुरा घातक सावित हुन सक्छ । संविधान आवश्यकता अनुसार संशोधन हुन सक्छ । समाजवादी र राजपाले संविधान संशोधनको माग गर्दा अनावश्यक माग भन्ने नेकपाले एक व्यक्तिको लागि संविधान संशोधन गर्न ऊ एकौ सँग दुई तिहाई नभएको र संविधान संशोधन गर्न दुई तिहाईको आवश्यक पर्न भएकाले समाजवादी र राजपालै समेत केही सम्बोधन नहुने भए संविधान संशोधन गर्न कार्यको पूर्णता पाउन सक्ने सम्भावना नदेखिएकोले गौतमको राष्ट्रियसभामा पुग्ने चाहना अदूरो नै रहन सक्छ ।

दाहाल पक्षीय उद्योगी र व्यापारीहरू समेत खुलेर लागेका छन् । अहिले सधीय संसदमा र ६ वटा प्रदेशसभामा नेकपालो बहुमत रहेको भएपनि सत्ताको लोभमा परेर सत्ताधारी दलकै केही व्यक्तिहरूले पुष्टकमल दाहालको सहयोग र समर्थनमा राजनीतिक 'कु' गर्ने प्रयास समेत गरिरहेका हुनाले राजनीतिक अस्था नै संकटमा परेको छ । राजनीतिलाई कमाई खाने भाँडे बनाउँदै आएका व्यक्तिहरू पछिलो समयमा सरकारको विरुद्धमा लागेका थिए । त्यसमा केही व्यापारीहरू, उद्योग व्यवसायीहरूले समेत साथ दिएका हुनाले ओली सरकार नै धरापमा परेको जस्तो देखिएको छ । यी सबै कारणहरूले गर्दा नेपालका राजनीतिक पार्टीहरूलाई बहुमत नफाजे अवस्था देखिन्छ, विगतमा पनि बहुमत रहेका पार्टीहरू विभाजित भएका थिए फेरी अहिले त्यसै अवस्था देखिएको छ ।

पार्टीको उपलो निकाय संचिवालयमै अल्पमतमा परेका छन् । त्यतिमात्र होइन माधव नेपाल र पुष्टकमल दाहाल मिलेको अवस्थामा प्रधानमन्त्री ओली केन्द्रीय समिति र स्थानीय समितिमा समेत अल्पमतमा परेका हुनाले त्यसको बचाउका लागि संविधानमन्त्री ओली र उनी निकट व्यक्तिहरू पिरिमित्र सक्रिय भएका छन् ।

प्रधानमन्त्री बन्ने सपना देखेका गौतमले संविधान नै संशोधन गरेर भएपनि आफूलाई राष्ट्रियसभाका सदस्य बनाउनुपर्ने र त्यसको लागि संविधान नै बाधक रहेकाले कमसेकम मन्त्रीसम्म बन्न पाउनुपर्ने भाँडे आफूनिकटहरूसँग छलफल गरिरहेका छन् । संविधानको धारा ७४ को उपदापा ४ मा प्रतिनिधिसभामा निर्वाचनमा पराजित भएका व्यक्ति त्यो प्रतिनिधिसभाको पदावधि समाप्त नभएसम्म मन्त्री बन्न अयोग्य हुन सक्छ ।

हुनेछन् भन्ने व्यवस्था गरिएकोले त्यही प्रावधानलाई संशोधन गरेर आफूलाई मन्त्री बन्ने बाटो खोलिदिन आपूर्निकट व्यक्तिहरूस्तो सन्दर्श प्रधानमन्त्री ओलीलाई थाहै नदिई भएको थिए । त्यही निर्णय अनुसार प्रतिनिधि सभाको सभामुख्यमा तत्कालिन माओवादीका नेता अग्नि सापकोटालाई सभामुख्य बनाइएको छ ।

एक नेताले बताएका छन् । दाहालले निकै पहिला देखि नै सरकारको काम कारबाहीको विरोध गर्दै आइरहेका बेला सचिवालयमन्त्रीको कमिसन काण्डको अडियो सार्वजनिक भएपनि दाहाललाई अझ सजिलो भएको छ त्यसैले दाहालले अनेक हथकण्डा अपनाएर प्रधानमन्त्री ओलीलाई विस्थापित गर्न सक्ने सम्भावना समेत बढेर गएको छ । बास्कोटा काण्डले गर्दा दाहालको मनोकांकालाई अरु बल पुन्याएको नेकपा बृत्तमा चार्चाको विषय बनेको छ ।

दाहाल कार्यकारी अध्यक्ष भएपनि पार्टीले सरकारलाई नियन्त्रण गर्न खोजेको हुनाले प्रधानमन्त्रीले चाहौदैमा सरकारले कुनै निर्णय लिन सक्ने अवस्था नभएकाले प्रधानमन्त्रीले भने भाँडे एमसीसी अहिलेकै अवस्थामा पारित हुन सक्ने अवस्था नरहेकाले प्रधानमन्त्री ओली संकटमा पर्दै गएका छन् । पछिलो समयमा नेकपालो संचिवालय बैठकले बहुमतको आधारमा केही ओलीलाई सरकारको नेतृत्व छोड्ने निर्णय गर्न सक्ने सम्भावना समेत रहेको

हुन अवस्था नरहेका छन् । अहिले केही ओलीलाई अध्यक्ष भएका छन् । ओलीलाई अध्यक्ष भएका छन् ।

भेलाको निर्णय अनुसार प्रतिनिधिसभाको सभामुख्यमा दाहालका विश्वासपात्र अग्नि सापकोटा सभामुख्य भएका छन् । नेकपालो संचिवालय सदस्य एवं गौतमलाई राष्ट्रियसभाको सदस्यको उम्मेदवार बन्ने अस्तीकार गरिसकेको अवस्थामा अलिहे फेरी पार्टी अध्यक्ष दाहालको संक्रियतामा संचिवान नै संशोधन गरेर राष्ट्रियसभाको सदस्य पनि प्रधानमन्त्री बन्न पाउने गरी गौतमलाई प्रधानमन्त्री बनाउने बहुमत्वामा चाहयम ३ दाहाल नै लागेका छन् । प्रधानमन्त्री ओली र आफूलीच भएको सहमतिलाई उल्लङ्घन गर्ने काममा दाहाललाई पार्टी नेता माधव नेपाल, भलनाथ खनाल, नारायणकाजी श्रेष्ठ र रामबहादुर थापाले

संघर्षक रहने व्यवस्था छ । थामसेक टेकिङ प्रालिलाई १४ अर्ब ४० करोड १० लाख ८६ मा जग्गा लिजमा दिएको थिए ।

रवेतपत्र...

संरक्षक रहने व्यवस्था छ । थामसेक टेकिङ प्रालिलाई १४ अर्ब ४० करोड १० लाख ८६ मा जग्गा लिजमा दिएको थिए ।

नेपाल द्रष्टको जग्गा भाडा (लिज)मा दिने कार्यमा तत्कालिन प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवा र तत्कालिन नेपाल द्रष्टको अध्यक्ष गृहमन्त्री जनार्दन शर्मा रहेका बेला सोल्टी आउटर कम्पलेक्सको जग्गा समेत थामसेकलाई नै २७ करोड ७४ लाख ७५ हहजारमा दिने निर्णय गरेको थिए भने २०७१ साल श्रावण २८ मा तत्कालिन प्रधानमन्त्री स्व. सुशील कोइराला र तत्कालिन गृहमन्त्री शेरबहादुर सञ्चालक समितिले कमलादी, हेटोडा, ताहाचल लगायतका जग्गा लिजमा लगाउने निर्णय गरेको थिए । द्रष्टको १७३ रोपनी जग्गा व्यक्तिका नाममा ल्याउने भट्टराई र गृहमन्त्री ल्याउने षड्यन्त्रमूलक ढाँगले त्याइप्पो भन्दै विरोध जनाएको छ । श्वेतपत्र यस्तो बेला जारी गरिएको छ कि सत्ताधारी दलभित्रै संविधान संशोधन देउवाले लिज प्रकरणमा आफू नो कुनै संलग्नता नभएको भन्दै सरकारले आफूनो विफलता र सेम्युरिटी प्रेस खरिद काण्डको ढाक्कोपका लागि आफूलाई बदनाम

गर्न खोजिएको एक विज्ञापनमार्फत जानकारी गराएका छन् ।